

PRAVILNIK O ORGANIZIRANJU I VOĐENJU PLANINARSKIH IZLETA, TURA I POHODA U HRVATSKOM PLANINARSKOM SAVEZU

SADRŽAJ PRAVILNIKA

Članak 1.

- (1) Ovim se pravilnikom uređuju način planiranja, organiziranja i vođenja izleta te obveze i prava vodiča i sudionika planinarskih izleta, tura i pohoda koji se organiziraju pod okriljem Hrvatskoga planinarskog saveza (u daljnjem tekstu: HPS).

I. POJMOVI

Planinarski izlet, tura i pohod

Članak 2.

- (1) Planinarskim putovanjima u HPS-u smatraju se planinarski izleti, ture i pohodi:
 - **Planinarski izlet** je planirano kraće putovanje koje uključuje kretanje brdskim, planinskim ili drugim neurbanim terenom, duže od pola sata, na koje se polazi radi odmora ili rekreacije.
 - **Planinarska tura** je planirano višesatno ili višednevno putovanje koje uključuje kretanje u planini, pri čemu su etape i vrste kretanja unaprijed određeni. Zbog zahtjevnosti, tura podrazumijeva dobru tjelesnu spremnost, pripremljenost i odgovarajuću opremljenost sudionika.
 - **Planinarski pohod** je prigodno ili redovno masovno i otvoreno okupljanje članova jedne ili više planinarskih udruga u povodu neke obljetnice, proslave ili u nekom drugom sličnom povodu te radi promidžbe ili popularizacije planinarstva ili planinskoga područja, koje uključuje organizirano kretanje u planini. Okupljanje koje ne uključuje kretanje u planini ne smatra se planinarskim pohodom. Planinarski pohodi mogu se nazivati različitim imenima (susret, skup, slet, dan, obilazak, uspon i dr.), zavisno o naravi, tradiciji i drugim obilježjima.
- (2) Značenje pojma “izlet” u daljnjem tekstu obuhvaća planinarske izlete, ture i pohode. Druge planinarske akcije koje se izvode u planini, kao što su logorovanja, istraživanja, ekspedicije, škole, seminari, sastanci, zborovi i dr., ne smatraju se izletima u smislu ovoga pravilnika te se organiziraju i provode sukladno posebnim aktima i odlukama.
- (3) **Društvenim izletom** smatra se izlet koji organizira planinarska udruga, kojem se može pridružiti svaki član planinarske udruge koji posjeduje odgovarajuću vještinu, tjelesnu spremnost i opremu, a koji je najavljen objavom u godišnjem ili mjesečnom planu akcija, na oglasnoj ploči, internetskoj stranici udruge ili na redovnom društvenom sastanku.

Organizator

Članak 3.

- (1) Organizator društvenih izleta može biti udruga s pravnom osobnošću registrirana u HPS-u.
- (2) Pri organiziranju društvenih izleta u udrugama koje imaju ustrojstvene jedinice (sekcije, odsjeke i sl.), organizatorom se smatra udruga, a ne ustrojstvena jedinica bez pravne osobnosti.
- (3) Ako organizator nema dovoljno raspoloživoga vodičkoga kadra za izlet koji planira organizirati, može se za pomoć obratiti stanici vodiča registriranoj u HPS-u.

Vodič i vodičko djelovanje

Članak 4.

- (1) Planinarski vodič (u daljnjem tekstu: vodič) je član planinarske udruge koji je taj naziv stekao školovanjem u Vodičkoj službi HPS-a te koji je zadovoljio na provjeri znanja i vještina (položio ispit) za odgovarajući standard osposobljenosti.
- (2) Vodičko djelovanje (vođenje, priprema, edukacija i prevencija) planinarskoga vodiča HPS-a za potrebe članova planinarske udruge ima status stručne djelatnosti HPS-a i ne smatra se uslugom u turizmu.
- (3) Stjecanje naziva *vodič* regulirano je Programom tečaja za vodiče na ljetno planinarenje u hrvatskom planinarskom savezu (A standard).
- (4) Osnovne planinarske udruge ili njihove ustrojstvene jedinice (sekcije, odsjeci, komisije, odbori i dr.), gradski i županijski savezi ne mogu svojim članovima dodjeljivati naziv *vodič*.
- (5) Osobe koje nisu osposobljene i licencirane u Vodičkoj službi HPS-a ne smatraju se vodičima i nisu ovlaštene za vođenje organiziranih planinarskih izleta u planinarskim udrugama u Hrvatskom planinarskom savezu.
- (6) Pripravnici za vodiče i vodiči kojima je istekla licenca ne smatraju se osobama ovlaštenima za samostalno vođenje društvenih izleta u planinarskim udrugama.

II. ORGANIZIRANJE IZLETA

Priprema

Članak 5.

- (1) Organizacijski su poslovi:
 - planiranje termina, trase kretanja i odredišta, putovanja, pričuvnog vremena i vremena za odmor, pričuvnih varijanti u slučaju nepovoljnih okolnosti na terenu te troškova sudionika izleta;
 - dogovaranje s pružateljima usluga;
 - planiranje vođenja;
 - priprema opreme;
 - prikupljanje prijave;
 - informiranje sudionika;
 - administrativni i drugi poslovi povezani s pripremom izleta.

Organizacijski poslovi u planinarskoj udruzi

Članak 6.

- (1) Organizacijske poslove za društvene izlete može obavljati isključivo osoba koju organizator ovlasti za obavljanje tih poslova.
- (2) Za pogreške i propuste u obavljanju organizacijskih poslova u okviru planinarske udruge, osoba kojoj su povjereni organizacijski poslovi odgovorna je udruzi. Za pogreške i propuste prema trećim osobama odgovara planinarska udruga.
- (3) Društveni izlet nema obilježja turističkog izleta ako su ispunjeni uvjeti iz Zakona o pružanju usluga u turizmu.
- (4) Ako se u planinarskoj udruzi prikuplja novac za troškove društvenog izleta, prikupljena sredstva uplaćuju se u blagajnu ili na račun udruge (organizatora putovanja), a nastali trošak plaća se prema pristiglim računima pružatelja usluga.
- (5) Putovanja koja uključuju zajedničke usluge organizator je obavezan ugovoriti pravovremeno.

Obavješćivanje

Članak 7.

- (1) Obavješću o društvenom izletu smatra se pisana najava pojedinačnog izleta koju organizator objavi na oglasnoj ploči, oglasnom ormariću ili službenoj internetskoj stranici ili koju na sastanku u planinarskoj udruzi usmeno iznese vodič HPS-a kojega je ovlastio organizator.
- (2) Obavijest o društvenom izletu treba sadržavati sljedeće podatke:
 - naziv organizatora;
 - ime i prezime vodiča;
 - vrijeme i mjesto okupljanja sudionika;
 - informaciju o predviđenim troškovima;

- uputu o prijavljivanju;
 - plan izleta (cilj, satnicu, udaljenosti i dr.);
 - obavijesti koje se odnose na sigurnost i udobnost sudionika (potrebnu opremu, odjeću i obuću, tjelesnu spremnost za svladavanje predviđenih napora, zahtjevnost izleta i dr.);
 - obavijesti o uvjetima sudjelovanja na izletu (ponašanju u skupini, osobnoj odgovornosti i dr.).
- (3) Godišnji ili mjesečni plan društvenih izleta koji sadrži podatke o organizatoru, terminu izleta, odredištu i vodiču ne smatra se cjelovitom obavješću o izletu.

Pravovremenost obavješćivanja

Članak 8.

- (1) Organizator je obavezan skrbiti se o pravovremenosti obavješćivanja:
- kraća putovanja obavezan je najaviti nekoliko dana unaprijed;
 - duža putovanja obavezan je najaviti nekoliko mjeseci unaprijed;
 - planirane veće akcije obavezan je najaviti putem mjesečnoga ili godišnjeg plana.

Članstvo kao preduvjet

Članak 9.

- (1) U izletima koje organizira planinarska udruga mogu sudjelovati isključivo članovi planinarskih udruga. Članom planinarske udruge u Republici Hrvatskoj smatra se svaki planinar s važećom jedinstvenom članskom iskaznicom i plaćenom članarinom za tekuću godinu.
- (2) U izletu koji organizira planinarska udruga mogu sudjelovati:
- članovi osnovne planinarske udruge koja organizira izlet,
 - planinari upisani u članstvo HPS-a putem osnovne planinarske udruge koja nije organizator izleta, ako je organizator izleta tako predvidio.
- (3) U izletu koji organizira planinarska udruga ne mogu sudjelovati osobe koje nisu podmirile članarinu za tekuću godinu ni u jednoj osnovnoj planinarskoj udruzi članici HPS-a.

Prijave

Članak 10.

- (1) Za društvene izlete koji zahtijevaju organizaciju prijevoza sudionika, nabavku vozničkih karata, rezervaciju noćenja ili posebnu tjelesnu spremnost za svladavanje predviđenih napora, organizator prikuplja prijave sudionika izleta u pisanom ili elektroničkom obliku. Prijava sadržava ime i prezime sudionika, iznos uplate za izlet te druge potrebne podatke - broj mobitela, broj putovnice, broj iskaznice HPS, a može sadržavati i potpis sudionika da je upoznat s planom izleta, svojim obavezama i sl. Ako se prijavi više zainteresiranih od predviđenog broja formira se lista čeka.
- (2) Ako se prikuplja novac za troškove smještaja, prijevoza, ulaznica i sl. na izletu i ako odlukom organizatora nije drugačije regulirano, prijava bez uplate predujma ne smatra se valjanom.
- (3) Prijave za sudjelovanje u izletu rangiraju se prema redoslijedu uplata, a prednost pri prijavljivanju može se odrediti prema dodatnim kriterijima. Redoslijed prijavi i konačan popis sudionika izleta utvrđuje vodič.
- (4) Organizator i vodič imaju pravo odrediti posebne uvjete u pogledu rokova uplata i povrata uplaćenog predujma u slučaju odustanka prijavljenog sudionika ili otkazivanja izleta. Ako prijavljeni član odustane od sudjelovanja, može si naći zamjenu, uz uvjet da je vodič s time suglasan.
- (5) Popis prijavljenih sudionika vodič nosi sa sobom za vrijeme izleta.

Sudionik izleta

Članak 11.

- (1) Sudionik izleta svojom prijavom potvrđuje da:
- je upoznat s planom izleta i da je s njime suglasan;
 - je upoznat s rizicima i da na izletu sudjeluje na vlastitu odgovornost;
 - preuzima odgovornost za osobno ponašanje u skupini tijekom trajanja izleta;
 - preuzima obvezu poštivanja i izvršavanja uputa vodiča;
 - preuzima obvezu da se za sudjelovanje opremi odgovarajućom odjećom, obućom i drugom opremom;
 - posjeduje tjelesnu spremnost potrebnu za svladavanje predviđenih napora.
- (2) Ako to smatra potrebnim, organizator može od sudionika zatražiti da isto potvrdi potpisom.

Otkazivanje, odgoda i prekid izleta

Članak 12.

- (1) Organizator ima pravo otkazati, odgoditi ili prekinuti izlet, a posebno u sljedećim slučajevima:
 - u slučaju nepovoljnih vremenskih okolnosti;
 - ako ne može osigurati sudjelovanje vodiča HPS-a;
 - ako pri pripremi ili izvedbi izleta nisu poduzete odgovarajuće mjere sigurnosti;
 - ako vođenje obavlja neosposobljena ili neovlaštena osoba;
 - ako vodič ne poštuje odluke i upute organizatora izleta;
 - ako se utvrdi da vodič ili više njih pri obavljanju organizacijskih poslova ili vođenju stječu nepripadajuću materijalnu korist;
 - ako nije prikupljen dovoljan broj prijava za pokriće troškova;
 - u slučaju više sile.
- (2) U slučaju otkazivanja ili odgode izleta organizator će o tome pravovremeno obavijestiti sve prijavljene članove. U slučaju otkazivanja izleta odluku o načinu povrata predujma donosi organizator.
- (3) Tijekom izleta vodič ima pravo promijeniti plan izleta ili ga prekinuti ako procijeni da to zahtijevaju okolnosti.

III. VOĐENJE IZLETA

Vođenje izleta

Članak 13.

- (1) Društvene izlete u planinarskim udrugama mogu voditi isključivo vodiči HPS-a s važećom vodičkom licencom.
- (2) Zadaće pomoćnika vodiču izleta mogu obavljati vodiči HPS-a, vodiči pripravnici ili iskusni planinari koje odredi vodič izleta.

Zadaće vodiča HPS-a

Članak 14.

- (1) Zadaće vodiča HPS-a uređene su:
 - **Pravilnikom Komisije za vodiče HPS-a** (dužnosti i prava vodiča HPS-a)
 - **Programom školovanja u Vodičkoj službi HPS-a** (osposobljenost za vođenje po terenima i u uvjetima opisanim odgovarajućim standardom – A, B, C, D, E, F i G).
 - **Postupkom licenciranja vodiča HPS-a** (ovlaštenje za samostalno vođenje na terenima i u uvjetima opisanim standardom osposobljenosti)
- (2) Temeljem preuzetih dužnosti u Vodičkoj službi HPS-a vodiči su dužni savjesno voditi planinarske izlete, ture i pohode na terenima i u uvjetima opisanim odgovarajućim standardom osposobljenosti, biti članovi osnovne planinarske udruge te unutar nje izvršavati svoje članske i vodičke dužnosti, stalno usavršavati znanja pohađanjem predavanja, vježbi, tečajeva i seminara, ne voditi osobe bez odgovarajuće opreme kao ni osobe za koje smatraju da nisu sposobne svladati očekivane napore, redovito podnositi izvješća s akcija vođenja, imati odgovarajuću osobnu i tehničku opremu na akcijama vođenja, priteći u pomoć i po potrebi prekinuti svoju aktivnost u slučaju poziva za spašavanje, brinuti se o vlastitom zdravlju i tjelesnoj spremnosti, promicati zaštitu planinske prirode i spomenika kulture, zastupati skupinu planinara koju vode prema trećim osobama, pri obavljanju zadaća na vidljivom mjestu nositi vodičke oznake, imati valjanu vodičku iskaznicu, izlete organizirati sukladno aktima HPS-a i zakonima te se pridržavati planinarske etike i drugih sigurnosnih uvjeta.
- (3) U slučaju sumnje u stručnu pogrešku pri obavljanju vodičke djelatnosti, za rješavanje je nadležna Komisija za vodiče HPS-a.

Način vođenja

Članak 15.

- (1) Tijekom izleta, vodič i pomoćnici skrbe se o kretanju i boravku skupine te o drugim pojedinostima koje se odnose na funkcioniranje skupine, posebno vodeći računa o:
 - cjelovitosti skupine (brojanjem članova, zadavanjem tempa, čekanjem na križanjima i drugim ključnim točkama, organiziranom podjelom skupine u slučaju potrebe i sl.);
 - orijentaciji i odabiru pravog puta (hodanjem na čelu skupine, reagiranjem u slučaju sumnje i sl.);

- vremenu (satnici kretanja);
- sigurnosti;
- predstavljanju skupine;
- organiziranju pružanja pomoći u slučaju nevolje ili nesreće;
- promoviranju etičkih načela te poučavanju članova skupine (o pravilima kretanja, zaštiti okoliša, opremi, korištenju planinarskih putova i kuća, ponašanju u skupini i dr.).

Pomoćnici vodiča

Članak 16.

- (1) Ovisno o zahtjevnosti izleta i broju sudionika vodič određuje jednog ili više pomoćnika, po mogućnosti tako da se na izletu koji uključuje planinarenje u ljetnim uvjetima (tereni i uvjeti opisani A standardom vodičke djelatnosti) za deset sudionika skrbi po jedan vodič ili pomoćnik, a na izletima koji uključuju zimsko planinarenje, sportsko penjanje, penjanje u stijeni, ledno penjanje, alpsko (kombinirano) penjanje ili planinsko skijanje (tereni i uvjeti opisani standardima B, C, D, E, F i G) dostatan broj stručno osposobljenih osoba (vodiča, alpinista, spašavatelja, instruktora).
- (2) Pomoćnici imaju prava i dužnosti koje im povjeri vodič te prava i dužnosti koje proizlaze iz odredbi ovog pravilnika i drugih akata HPS-a.

Sudionik na izletu

Članak 17.

- (1) Tijekom izleta sudionik izleta treba:
 - skrbiti se o svojoj sigurnosti i sigurnosti drugih planinara;
 - postupati prema uputama vodiča;
 - ponašati se u skladu s načelima planinarske etike;
 - čuvati ugled planinarske udruge.
- (2) Tijekom izleta sudionik je odgovoran vodiču. Vodič ne snosi odgovornost za osobu koja se samovoljno udalji od vođene skupine, bez njegova znanja ili protivno njegovoj uputi.
- (3) Vodič ima pravo odbiti sudjelovanje ili isključiti člana za kojeg procijeni da ne posjeduje odgovarajuću vještinu, tjelesnu spremnost ili opremu, kao i člana koji svojim ponašanjem ometa tijek izleta ili ugrožava sigurnost skupine.
- (4) Vodič ne može isključiti sudionika na mjestu na kojem isključenje i daljnje samostalno kretanje isključenog sudionika izravno ugrožava njegovu sigurnost.
- (5) Odluku o isključenju vodič može obrazložiti na mjestu donošenja odluke, a nakon izleta obavezan je dati obrazloženje organizatoru. Ako to organizator zatraži, obrazloženje se mora podnijeti u pisanom obliku.

Troškovi vođenja

Članak 18.

- (1) Vođenje izleta u planinarskoj udruzi volonterski je rad i ne može se obavljati kao komercijalna djelatnost (radi stjecanja dobiti za članove udruge ili samu udruhu).
- (2) Vodič ima pravo na pokriće troškova za prijevoz i noćenje na izletu koji vodi, a u dogovoru s organizatorom mogu se pokriti i drugi troškovi volontiranja u okvirima predviđenim Zakonom o volonterstvu.
- (3) Pri korištenju planinarskih domova, kuća i skloništa tijekom akcija vođenja, vodiči HPS-a ostvaruju prava koja su uređena Pravilnikom o upravljanju i poslovanju planinarskim objektima (domovima, kućama, skloništim) HPS-a.

Zaključenje izleta

Članak 19.

- (1) Najviše 15 dana nakon završetka izleta vodič treba podnijeti izvješće organizatoru te spraviti troškove. U slučaju nedostupnosti vodiča ili ovlaštenog predstavnika organizatora, navedeni se poslovi zaključuju prvom mogućom prilikom, ali ne više od 60 dana nakon završetka izleta.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Nadzor i tumačenje

Članak 20.

- (1) Za nadzor provođenja ovoga Pravilnika nadležne su Komisija za vodiče HPS-a i stanice planinarskih vodiča.

- (2) HPS, putem Komisije za vodiče HPS-a, te stanica planinarskih vodiča na čijem se području nalazi sjedište organizatora ili cilj izleta mogu:
 - upozoriti organizatora na nedostatke u organiziranju i vođenju izleta te ga savjetovati kako da ih otkloni,
 - upozoriti na propuste vodiča koji vodičku djelatnost obavlja nestručno ili svojim postupkom dovodi sudionike izleta u neposrednu opasnost i postupiti prema njemu u skladu s Pravilnikom Komisije za vodiče HPS-a,
- (3) Organizator je obavezan razmotriti dobivena upozorenja ili upute.
- (4) U slučaju nejasnoća, za tumačenje ovoga Pravilnika nadležna je Komisija za vodiče HPS-a.

Usklađivanje i primjena

Članak 21.

- (1) Članice koje su temeljem dosadašnjeg pravilnika imale svoje pravilnike ili druge akte kojima se uređuje organizacija i vođenje izleta, dužne su iste uskladiti sa odredbama ovog Pravilnika.

Stupanje na snagu

Članak 22.

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja te se objavljuje na webu HPS-a.

Predsjednik Hrvatskog planinarskog saveza
Darko Berljak